

Iahto elinluovutuksesta enka valtakunnalliseen rekisteriin

↑

KÄNNÄ

Ostehou edellä

TS su 12.9.10

Tieto ei nyt liiku hoitopaikasta toiseen

Tieto vainajan tahdosta luovuttaa elimiään kuoleman-
sa jälkeen saatetaan jatkossa merkitä valtakunnalliseen
sähköiseen rekisteriin. Laki elinluovutuksista muuttui
elokuun alussa siten, että elimiä ja kudoksia saa irrottaa
toisen ihmisen hoitoa varten, jos vainaja ei ole vastus-
tanut asiaa elinaikanaan. Aiemmin irrottamiseen tar-
vittiin omaisten lupa tai vainajan allekirjoittama elin-
luovutustodistus.
Suomessa ei uudesta laista huolimatta ole valtakun-
nallista rekisteriä, johon voitaisiin tallentaa tieto vaina-
jan elinluovutustahdosta. Tällä hetkellä tieto voidaan-

tallentaa vain yksittäisen hoitopaikan tietokantaan.
Tilanne on kuitenkin muuttumassa, sillä suunnitteil-
la olevaan kansalliseen potilaskertomusarkistoon suun-
nitellaan kohtaa, johon henkilö voi merkkauttaa kan-
tansa elintensä luovuttamiseen.
- Sen jälkeen ei enää tule tietokatkoksia. Potilasker-
tomusarkiston käyttöönotto on kuitenkin siirtynyt jat-
kuvasti, enkä uskalla sanoa, koska se saadaan käyttöön,
toteaa lääkintöneuvos Raija Asola sosiaali- ja terveys-
ministeriöstä.
Suomessa tehdään vuosittain 270-280 elinsiirtoa.

Eniten siirretään munuaisia. Reilun kuukauden voimas-
sa ollut laki ei vielä ole vauhdittanut siirtojonojen pur-
kua. Esimerkiksi uutta munuaista voi joutua jonotta-
maan yli vuoden.
Dosentti **Lauri Kyllönen** Helsingin ja Uudenmaan
sairaanhoidopiiristä uskoo, että lakiuudistus vauhdittaa
elinsiirtoja ajan mittaan.
- Kyselyjen mukaan 90 prosenttia suomalaisista on
halukkaita elintensä luovuttamiseen.

■ KOTIMAA 13

Vainajan kanta löytyy ehkä vastedes valtakunnallisesta rekisteristä

Uusi laki ei tuonut pikaista helpotusta elinsiirtojonoihin

TS su 12.9.10
Turun Sanomat

kyllö 59% / er 28% / vastustaa 35% ut
huu. k. h. k. h. k.

Turun Sanomat
USSI ORELL

Elokuun alussa muuttunut laki
elinluovutuksista ei ole tuonut
topeaa parannusta uutta elintä
onottavien tilanteeseen. Laki
nuuttui siten, että elimiä ja ku-
doksia voidaan irrottaa toisen
ihmisen hoitoa varten, jos vai-
naja ei ole vastustanut asiaa
elinaikanaan.
Aiemmin luovuttamiseen
arvittiin vainajan omaisen lu-
pa, jos kuolleella ei ollut elin-
luovutustodistusta.
Dosentti **Lauri Kyllönen**
Helsingin ja Uudenmaan sai-
raanhoidopiiristä kertoo, että
lakiuudistuksen vaikutukset
näkyvät vasta myöhemmin.
Vaihtelut elinluovutusten mää-
rissä ovat suuria kuukausitai-
nain.
Vasta pidemmän ajan kulu-

Vain aivokuollut voi luovuttaa

- Elinsiirto voidaan tehdä, jos vai-
naja ei ole vastustanut sitä elinaika-
naan.
- Aiemman lain aikana siirto voitiin
tehdä vain omaisten luvalla tai jos
vainaja oli allekirjoittanut elinluovu-
tustodistuksen.
- Oman elinluovutustahdonsa voi il-
maista esimerkiksi kirjaamalla sen
vapaamuotoisesti paperille tai ker-
tomalla sitä omaisille.

- Jos vainaja on alaikäinen tai hen-
kiselletä kehitykseltään jälkeenaänyt,
elimen luovuttamisesta päättää tä-
män huoltaja.
- Suomessa tehdään vuosittain
270-280 elinsiirtoa.
- Vain aivokuolleet vainajat soveltu-
vat luovuttajiksi.
- EU:n alueella on elinsiirtojonoi-
sa 60 000 ihmistä. Heistä kuolee
parittain 12 henkilöä.

ta elinluovutustahdonsa. Rekis-
teri toimisi osana valmisteilla
olevaa sähköistä kansallista po-
tilaskertomusarkistoa.
Tällä hetkellä tieto elinluovu-
tustahdosta ei välttämättä liiku
eri hoitoyksiköiden välillä. Uu-
den rekisterin myötä tietokat-
koksiin liittyvien riskien usko-
taan häviävän
- Potilaskertomusarkiston
käyttöönotto on kuitenkin siir-
tynyt jatkuvasti, enkä uskalla
sanoa, koska se saadaan käyt-
töön, kertoo lääkintöneuvos
Raija Asola sosiaali- ja terveys-
ministeriöstä.

kuitenkin muistuttaa, ettei kan-
taa elinluovutukseen tarvitse
kirjata mihinkään. Riittää, että
kertoo sen riittävän selkeästi
omaisilleen.
Kyllönen korostaa, että elin-
ten irrottamisesta keskustellaan
aina omaisten kanssa, vaikka
vainaja ei olisi elinaikanaan ot-
tanut luovuttamiseen kantaa.
- En usko, että lääkäreillä tu-
lee konflikteja omaisten kans-
sa. Irrottamiseen ei lähdetä, jos
omaiset sitä kovaäänisesti vas-
tustavat.
Kyllönen mukaan sosiaali- ja
terveysministeriö on luvannut
järjestää lääkäreille koulutus-
lainsuusia siitä, kuinka omais-
ten kanssa jatkossa toimitaan
elinsiirtotapauksissa. Kyllönen
pitää lakiuudistusta hyvänä,
vaikka pika-avuksi siitä ei ole.
- Kyselyjen mukaan 90 pro-
senttia suomalaisista on haluk-

kaita elintensä luovuttamiseen.
Lakiuudistuksen ajatuksena on
ollut, etteivät omaiset enää jou-
du ottamaan kantaa luovutta-
miseen vainajan puolesta.
Vain pieni osa vainajista so-
veltuu luovuttajiksi. Lääkintö-
neuvos Asola toppuutteleeekin
uuteen lakiin liitettyjä pelkoja.
- Uusi laki kuulostaa paljon
dramaattisemmalta kuin se to-
dellisuudessa on, Asola sanoo.

■ TS.fi

Hyväksytty vainajan elinten
käytön ilman omaisten lupaa tai
elintenluovutustodistusta?
Vastaa päivän kysymykseen
verkkolehdestä kello 18:aan
mennessä. Vastausten jakautuma
verkkolehdestä tänä iltana ja
Tänään sivulla huomenna
www.ts.fi

90 prosenttia
valmiita luovuttamaan

Kyllönen pitää ajatusta valta-
kunnallisesta rekisteristä hyvä-
nä, jos rekisteri toimii osana
laajempaa tietokantaa. Hän

essa pystytään näkemään, onko
elinluovutuksissa uutta tren-
diä.
Suomessa tehdään vuosittain
270-280 elinsiirtoa, joista suu-
rin osa liittyy munuaisiin. Toi-
seksi eniten vaihdetaan makso-
ja. Esimerkiksi uutta munuaista
odottaa tällä hetkellä 400 hen-

Elinsiirtotilauksissa Suomessa vaihdetaan eniten munuaisia. Toiseksi eniten siirretään maksuja.

su 12.9.10